
Raport

Finanse biur informacji gospodarczej w Polsce

Warszawa, wrzesień 2009

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Podstawowe wielkości ekonomiczne w bigach w 2008 roku.....	4
2.1. Zyski.....	4
2.2. Przychody	4
2.3.1. Struktura przychodów	5
2.4. Straty bigów z lat ubiegłych	6
2.5. Kapitały własne	6
2.5. Aktywa	7
2.6. Zatrudnienie	8
3. Wskaźniki efektywnościowe	8
3.1. Efektywność kapitałów własnych	8
3.2. Efektywność zatrudnienia	8
3.3. Przychody na jeden raport.....	9
3.4. Zysk netto/strata na jeden raport.....	10
4. Wynagrodzenia	10
4.1. Ogółem	10
4.2. Wynagrodzenia zarządów	11
4.3. Wynagrodzenia Rad Nadzorczych	11

1. Wstęp

W kwietniu 2008 roku dokonaliśmy oceny rozwoju polskiego rynku informacji gospodarczych. Ekspertyza ta poświęcona była szerokiemu spektrum rozwoju rejestrów kredytowych w Polsce i na świecie. Dokonana została analiza tendencji światowych na tym rynku oraz tendencji na polskim rynku. Wykonana została analiza silnych i słabych stron polskiego rynku wymiany informacji o zobowiązaniach finansowych, wskazano na szanse, zagrożenia i perspektywy tego rynku w Polsce. Wskazano na potrzebne zmiany ustawowe regulujące sektor wymiany informacji o zobowiązaniach finansowych w Polsce.

W tym raporcie pokażemy jak kształtowała się sytuacja finansowa polskich biur informacji gospodarczej (big) w piątym roku ich funkcjonowania¹. Analiza finansów biur informacji gospodarczej ograniczona będzie do tych rejestrów, które funkcjonują w oparciu o ustawę o udostępnianiu informacji gospodarczych.

Analizy dokonamy głównie w oparciu o sprawozdania finansowe za 2008 rok trzech biur informacji gospodarczej, a mianowicie Krajowego Rejestru Długów, InfoMonitora oraz Europejskiego Rejestru Informacji Finansowych.

Raport wskazuje, że wyraźnym liderem jeśli chodzi o sytuację finansową i udział w rynku w branży wymiany informacji o zobowiązaniach finansowych w Polsce jest Krajowy Rejestr Długów. Stosunkowo słabą pozycję finansową i wysokie straty bieżące oraz straty z lat ubiegłych mają InfoMonitor i Europejski Rejestr Informacji Finansowych.

Dla pełności obrazu trzeba dodać, że na polskim rynku podobną funkcję jak wymienione trzy biura prowadzą również Biuro Informacji Kredytowej, Związek Banków Polskich oraz telefonie komórkowe, które prowadzą system wymiany informacji zwany ZONK. Działają one jednak w oparciu o inne podstawy prawne niż biura informacji gospodarczej.

Rok 2008 był rokiem wyraźnego spowolnienia gospodarczego na świecie spowodowanego kryzysem na rynku kredytów hipotecznych w USA w 2007, jak również ogromnym wzrostem cen ropy naftowej, metali, produktów żywnościowych. Również europejska i polska gospodarka odczuły to spowolnienie w formie wyraźnego spadku tempa PKB, eksportu i inwestycji. Tempo wzrostu polskiego PKB spadło z 6,7% w 2007 roku do 4,8% w 2008 i jak się przewiduje w 2009 roku wyniesie ok. 1%. W tej sytuacji ekonomiczne warunki funkcjonowania bigów w 2008 roku w Polsce musiały ulec pogorszeniu. Stały się trudniejsze niż w roku 2007. Trzeba też dodać, że w roku 2009 są one jeszcze gorsze. Spowoduje to, że z jednej strony może wzrosnąć liczba dłużników i tym samym zapisów w rejestrach bigów, ale z drugiej strony w gospodarce wystąpi mniej transakcji, a to spowodować może zmniejszenie liczby zapytań do rejestru, niż wtedy gdy gospodarka rośnie szybko. Dodać jednak należy, że branża bigów rozwija się bardzo dynamicznie i w 2008 roku mimo spowolnienia gospodarczego liczba sprzedanych raportów znacznie przyrosła.

W dalszej części raportu analizie poddane zostaną takie wielkości finansowe bigów jak: zyski, sprzedaż, aktywa, kapitały, zatrudnienie, i wskaźniki efektywnościowe takie jak zwrot na kapitałach własnych, zyski na zatrudnionego, zyski na pojedynczy sprzedany raport.

¹ Licząc od 2003 roku kiedy to powstała ustawa regulująca funkcjonowanie bigów.

2. Podstawowe wielkości ekonomiczne w bigach w 2008 roku

Analizę rozpoczniemy od podstawowej kategorii ekonomicznej, dla której funkcjonuje przedsiębiorstwo, czyli od zysków.

2.1. Zyski

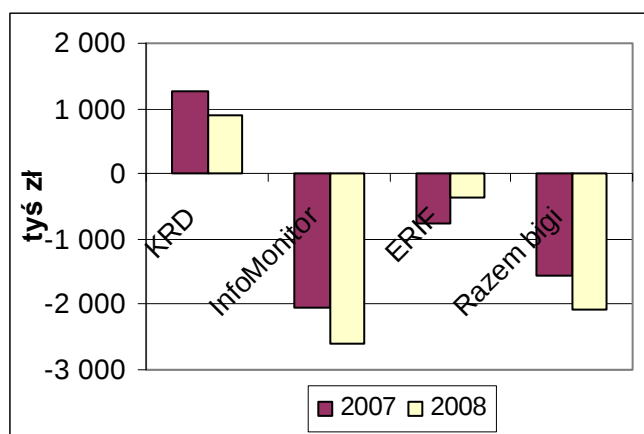
Oto jak w 2008 roku przedstawiały się zyski netto w poszczególnych bigach

Tabela 1 Zyski/straty netto w 2008 i 2007 roku oraz ich dynamika

	w tys. zł	2007	2008	dynam. w%
KRD		1 253	891	-29
InfoMonitor		-2 046	-2 602	27
ERIF		-755	-356	-53
Razem		-1 548	-2 067	34

Jak widać w Tabeli 1 i na rysunku 1 w 2008 roku jedynie **KRD**, podobnie jak w poprzednich latach, **uzyskał dodatni wynik** finansowy w wysokości 891 tys. zł netto. Podobnie dodatni wynik finansowy KRD uzyskał w 2007 roku. Pozostałe dwa bigi odnotowały ponownie straty. **InfoMonitor** w 2008 roku **stracił ponad 2,6 mln zł** i tendencja w stosunku do 2007 roku jest negatywna, bo strata InfoMonitora w 2008 roku wzrosła o 27% w stosunku do 2007 roku.

Rysunek 1 Zyski/straty netto bigów w latach 2008 i 2007

Stratę finansową poniósł również **ERIF**. Wyniosła ona 356 tys. złotych, ale w stosunku do 2007 roku strata ta była niższa o 53%. Cały sektor bigów 2008 roku odnotował stratę, co więcej strata uległa powiększeniu w stosunku do 2007 roku o ponad 1/3. Głównie za sprawą powiększenia straty przez InfoMonitor, zmniejszenia wyniku dodatniego KRD oraz zmniejszenia straty przez ERIF.

2.2. Przychody

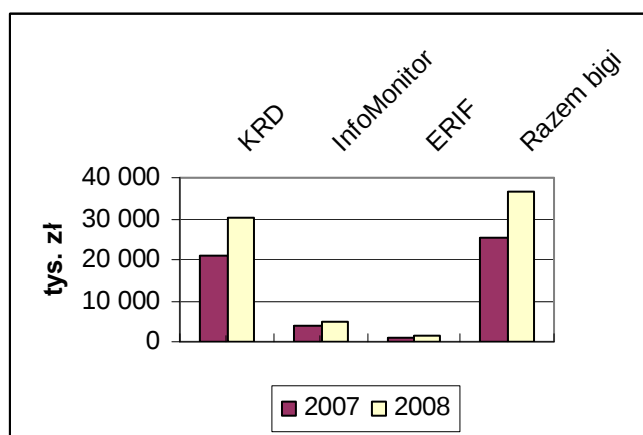
Przychody, głównie ze sprzedaży raportów kształtowały się w bigach jak pokazano niżej.

Tabela 2 Przychody bigów ze sprzedaży

	tys. zł	2007	2008	dynam %	Struktura przychodów % 2008
KRD		20 782	30 349	46	83
InfoMonitor		3 833	4 741	24	13
ERIF		986	1 530	55	4
Razem		25 601	36 620	43	100

Cała branża biur informacji gospodarczych w Polsce uzyskała w 2008 roku przychody w wysokości ponad 36,6 mln zł. **Liderem w wielkości przychodów** ze sprzedaży w 2008 roku ale i w latach wcześniejszych był **KRD**. Do niego w 2008 roku należało 83% całości przychodów w branży biur informacji gospodarczej. Najwyższą dynamikę wzrostu przychodów wykazał ERIF. Dynamika przychodów InfoMonitora była najniższa w branży.

Rysunek 2 Wielkość przychodów ze sprzedaży

Drugim biurem pod względem wielkości przychodów w 2008 roku był InfoMonitor, który uzyskał przychody w wysokości ponad 4,7 mln zł w 2008 roku co stanowiło 13% przychodów całej branży. Najmniejsze przychody w 2008 roku w wielkości ponad 1,5 mln zł uzyskał ERIF. Stanowiło to 4% przychodów całej branży. W 2008 roku sprzedaż całej branży wzrosła o 43%, co można uznać za bardzo dobry wynik, gdyż był to rok wyraźnego spowolnienia gospodarczego w Polsce.

2.3.1. Struktura przychodów

Warto kilka słów poświęcić strukturze przychodów bigów w 2008 roku. Otóż dużą część przychodów jeśli chodzi o InfoMonitor i ERIF pochodzi od jednostek powiązanych. Przychody InfoMonitora od jednostek powiązanych (chodzi tu o Biuro Informacji Kredytowej, które posiada 94% akcji InfoMonitora) w 2008 roku wyniosły blisko 2,6 mln zł, co stanowiło blisko 55% całości jego przychodów. W przypadku ERIF 100% jego akcji jest w rękach Kruk S.A. Grupa kapitałowa firmy Kruk zasilila przychody ERIF kwotą nieco ponad 0,6 mln zł, co stanowiło 40% przychodów ERIF i jednocześnie jest to - w wyrażeniu złotowym - prawie 3-krotny wzrost w stosunku do roku 2007. Według sprawozdania finansowego KRD nie posiadał przychodów od jednostek powiązanych.

Należy pamiętać, że sprzedawanie usług jednostkom powiązanim – chociaż ułatwia życie, to niesie pewne ryzyka. Mianowicie firma sprzedająca do spółki córki lub spółki matki uzależnia swój wynik ekonomiczny od dobrej lub złej kondycji finansowej tych spółek powiązanych. Błędy biznesowe w którejś z tych spółek mogą uderzyć rykoszetem w spółkę powiązaną. Nie stoi ona bowiem do końca na własnych nogach – jej baza klientowska jest zbyt skoncentrowana w ramach „rodziny” spółek. Drugim problemem jest kwestia cen transakcyjnych między podmiotami powiązanimi. Jak dalej zobaczymy przychód na jeden raport w ramach branży jest w niektórych przypadkach bardzo rozbieżny. Może to być powodem zainteresowania władz podatkowych. Korzystnie na tle pozostałych bigów wyróżnia się KRD, który sprzedaje swoje usługi szerokiej rzeszy przedsiębiorców ze wszystkich branż uniezależniając w ten sposób swój wynik finansowy od kondycji poszczególnych firm czy branż, a z drugiej jako jedyny oferuje dzięki temu szeroki dostęp do zgromadzonych danych.

2.4. Straty bigów z lat ubiegłych

Ważną informację nt. kondycji finansowej bigów zawarte są w danych nt. niepokrytych strat z lat ubiegłych. Jest to jednocześnie informacja na temat tego jakie zyski są potrzebne w przyszłości, aby firmy zaczęły być rentowne dla właścicieli.

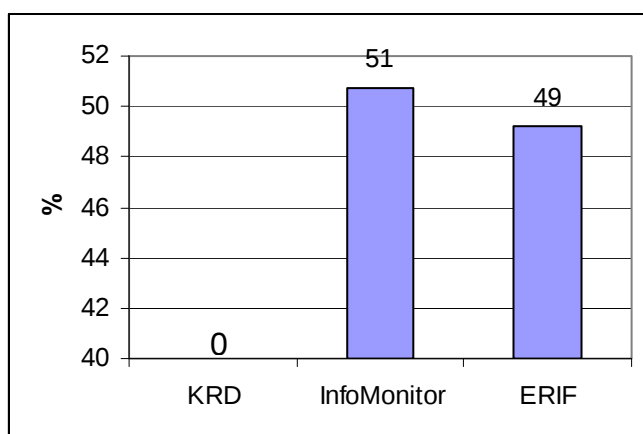
Tabela 3 Straty z lat ubiegłych w poszczególnych firmach i w całej branży oraz dynamika przyrostu strat

	tys. zł	2007	2008	dynam. %
KRD		0	0	0
InfoMonitor		3 187	5 233	64
ERIF		4 324	5 079	17
Razem		7 511	10 312	37

Jak widać cała branża posiada niepokryte straty z lat ubiegłych wysokości ponad 10,3 mln zł.

Nie dotyczy to KRD, które ma czyste konto w tym zakresie. W 2008 roku niepokryte straty z lat ubiegłych najdynamiczniej przyrastały w InfoMonitorze. Dynamika przyrostu niepokrytych strat w tej firmie wyniosła 64 % w stosunku do roku 2007. W ERIF dynamika ta wyniosła 17%

Rysunek 3 Udział firm w stratach branży z lat ubiegłych

Udział poszczególnych firm w stratach z lat ubiegłych przedstawia się jak na rysunku obok. Straty z lat ubiegłych obciążają w sposób nieomal taki sam dwa bigi InfoMonitor oraz ERIF. Przy czym udział InfoMonitora w stratach branży z lat ubiegłych wynosi 51%, a ERIFa 49%. Straty z lat ubiegłych będą musiały być odrobione w latach następnych o ile wystąpią zyski w latach przyszłych.. Jeśli zysków nie będzie akcjonariusze muszą spółkę dokapitalizować lub sprzedać lub ogłosić upadłość.

2.5. Kapitały własne

W odróżnieniu od kapitałów podstawowych, które są wkładem akcjonariuszy w firmę kapitały własne informują, jakimi środkami firmy dysponują rzeczywiście. Jaka jest ich rzeczywista siła kapitałowa w danym momencie oraz jak efektywnie firma gospodaruje.

Sytuacja w branży bigów przedstawia się jak niżej.

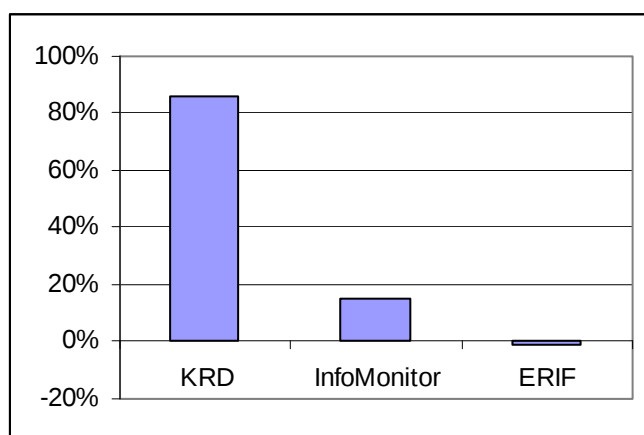
Tabela 4 Kapitały własne i ich struktura w branży bigów

	tys. zł	2007	2008	Struktura. %
KRD		6 739	7 630	86%
InfoMonitor		567	1 365	15%
ERIF		264	-92	-1%
Razem		7 570	8 903	100%

Jak widać w tabeli 4 **najwyższe kapitały własne** w 2008 roku **posiadał KRD**. Wynosiły one ponad 7,6 mln zł, co stanowiło 86 % kapitałów w całej branży wymiany informacji o zobowiązaniach finansowych. Blisko 1,4 mln zł kapitałów własnych posiadał InfoMonitor, co stanowiło 15 % kapitałów własnych branży. Ujemne kapitały w wysokości 92 tys. zł posiadał ERIF. Te ujemne kapitały stanowiły 1% w stosunku do kapitałów branży.

Należy pamiętać, że każdy big rozpoczynając działalność musiał dysponować 4 000 tys. zł kapitału podstawowego. Tak niskie posiadane obecnie kapitały własne w przypadku InfoMonitora i ERIFu oznaczają, że przez kilka lat swojej działalności firmy te straciły posiadany początkowo kapitał. ERIF stracił go całkowicie, natomiast Infomonitor musiał być i był wielokrotnie dekapitalizowany przez akcjonariuszy. Jedynie KRD efektywnie wykorzystał posiadane środki, co roku zwiększając kapitały własne.

Rysunek 4 Struktura kapitałów własnych w branży w 2008 roku

Rysunek obok przedstawia strukturę kapitałów własnych w branży wymiany informacji o zobowiązaniach finansowych w 2008 roku. 86% kapitałów należy do KRD, 15 do InfoMonitora i 1% ujemnych kapitałów należy do ERIF.

2.5. Aktywa

Cały sektor biur informacji gospodarczej posiadał w 2008 roku blisko 20 mln zł aktywów. Największy udział w aktywach sektora należał do KRD, który wynosił 72 %, co oznacza 14,3 mln zł. Następny był InfoMonitor z kwotą aktywów blisko 5,2 mln zł, co oznaczało 26% udział w aktywach sektora oraz ERIF z kwota blisko 0,5 mln zł, co oznaczało udział w aktywach sektora na poziomie 2 %.

Tabela 5 Aktywa sektora bigów i ich struktura

tys. zł	2007	2008	Struktura % 2008
KRD	11 143	14 337	72
InfoMonitor	3 905	5 171	26
ERIF	411	461	2
Razem	15 459	19 969	100

2.6. Zatrudnienie

W 2008 roku w całej branży bigów w Polsce pracowało 109 osób. Najwięcej, bo 65 w KRD, następnie w InfoMonitorze 31 i w ERIF 13 osób. Prezentuje to poniższa tabela.

Rysunek 5 Zatrudnienie w branży w 2007 i 2008

osoby	2007	2008	dynam. %	struktura w % 2008
KRD	49	65	33	60
InfoMonitor	17	31	82	28
ERIF	13	13	0	12
Razem	79	109	38	100

W strukturze zatrudnienia w branży bigów największy udział ma KRD. Wynosi on 60% zatrudnienia w branży. Najdynamiczniej zatrudnienie w 2008 roku przyrosło w InfoMonitorze, bo o 82 %. Zatrudnienie w ERIF-ie w 2008 nie wzrosło w stosunku do 2007 roku.

Efektywność zatrudnienia, w sensie zysku netto wypracowanego przez osobę przedstawiona zostanie w dalszej części raportu.

3. Wskaźniki efektywnościowe

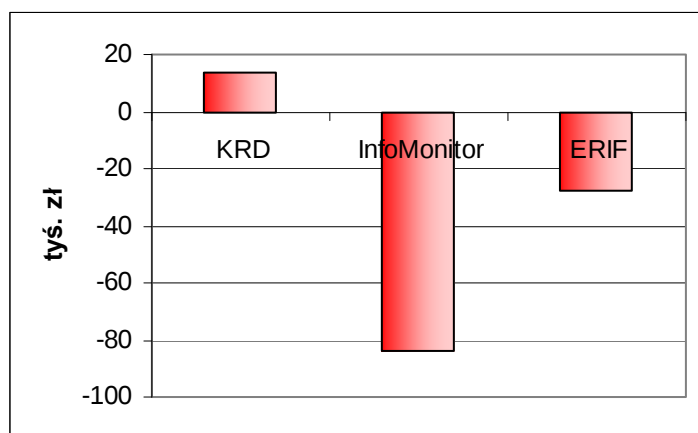
3.1. Efektywność kapitałów własnych

Zwrot na kapitale własnym w KRD wyniósł 12% w 2008 roku. W przypadku InfoMonitora zwrot na kapitale własnym był ujemny i wyniósł -191 %. W ERIFa wystąpiła strata w 2008 roku, a kapitały własne były ujemne.

3.2. Efektywność zatrudnienia

Efektywność zatrudnienia w tym opracowaniu mierzymy zyskiem lub stratą netto na jednego zatrudnionego.

Rysunek 6 Wielkość zysku lub straty na zatrudnionego w bigach w 2008 roku

Jak widać w KRD w 2008 roku jeden zatrudniony wypracował zysk netto w wysokości 14 tys. zł. Podczas, gdy jeden zatrudniony w InfoMonitorze wypracował stratę w wysokości 84 tys. zł, a w ERIFie strata na jednego zatrudnionego wyniosła 27 tys. zł.

3.3. Przychody na jeden raport

Przyjmuje się², że bigi sprzedały następujące ilości raportów w kolejnych dwóch latach

Tabela 6 Wielkość sprzedaży raportów przez bigi

	szt.	2007	2008	dynam %
KRD		966 000	2 392 577	148
InfoMonitor		1 455 591	4 556 298	213
z tego na rynek niebankowy ³		b.d.	949 000	b.d.
ERIF		b.d.	115 000	b.d.
Razem		2 536 591	7 063 875	178 ⁴

Ilość sprzedanych przez bigi raportów dynamicznie rośnie z roku na rok. W 2008 roku liczba sprzedanych raportów wyniosła ponad 7 mln sztuk. Dynamika przyrostu liczby sprzedanych raportów była bardzo wysoka bo wyniosła blisko 180 % w 2008 roku w stosunku do 2007 roku. Łącznie z Biurem Informacji Kredytowej liczba sprzedanych raportów na polskim rynku w 2008 roku wyniosła blisko 27 mln sztuk. Trzeba jednak pamiętać, że raporty sprzedawane przez InfoMonitor via BIK do banków zliczone są tu podwójnie. Liczy je w swojej statystyce InfoMonitor i liczy je u siebie BIK. Faktyczne jest to jedno zapytanie danego banku o jednego określonego klienta związane z oceną ryzyka tego klienta. W statystyce sprzedanych raportów wygląda to jakby były dwa różne zapytania. Wielkość przychodów na jeden raport kształtuje się jak w tabeli poniżej.

² Za Gazetą Prawną z dn.18.06.2009

³ Szacunek własny

⁴ Dla wyliczeni dynamiki przyrostu dla branży przyjęto, że ERIF w 2007 roku sprzedał tyle samo raportów co w 2008 roku

Tabela 7 Wielkość przychodów na jeden sprzedany raport w 2008 roku

	zł/sztuka
KRD	12,68
InfoMonitor	1,04
ERIF	13,30

Co jest charakterystyczne to to, że przychody KRD i ERIF na jeden raport są bardzo zbliżone. I druga charakterystyczna rzecz, to bardzo niskie przychody InfoMonitora na jeden raport. Wynika to z tego, że raporty InfoMonitora dla banków sprzedawane są bardzo tanio. Jest ich dużo, ale przynoszą słaby przychód.

3.4. Zysk netto/strata na jeden raport

Podobnie wyliczymy zyski/straty netto na jeden sprzedany raport w 2008 roku. Kształtują się one jak niżej.

Rysunek 7 Zysk netto/strata bigów na jednym sprzedanym raporcie w 2008 roku

	zł/sztukę
KRD	0,37
InfoMonitor	-0,57
ERIF	-3,10

Jak widać KRD w 2008 roku zarabiał na jednym raporcie 0,37 zł, natomiast InfoMonitor tracił na jednym sprzedanym raporcie 0,57 zł, a ERIF tracił na jednym raporcie najwięcej, bo 3,10 zł

4. Wynagrodzenia

4.1. Ogółem

Tabela pokazuje wielkość wynagrodzeń w branży bigów. Najwyższe wynagrodzenia ogółem wystąpiły w KRD i wyniosły ponad 3,4 mln zł. Przyrost wynagrodzeń w KRD wyniósł 80%. Stanowiły one 55% w strukturze całej branży.

Tabela 8 Wynagrodzenia ogółem w branży bigów

tys. zł	2007	2008	dynam. w %	Struktura % 2008
KRD	1 893	3 412	80	55
InfoMonitor	1 298	1 984	53	32
ERIF	589	834	42	13
Razem	3 780	6 230	65	100

Drugi pod względem dynamiki przyrostu wynagrodzeń oraz pod względem udziału w wynagrodzeniach branży był w 2008 roku InfoMonitor. Na trzecim miejscu uplasował się ERIF.

Następna tabela pokazuje wynagrodzenia na zatrudnionego. Należy ją traktować z dużą ostrożnością, gdyż zaprezentowane dane są danymi średnimi. Faktycznie wypłacane wynagrodzenia mogą się różnić od tu zaprezentowanych ze względu na zmianę wielkości zatrudnienia w ciągu roku i inne składowe. Dane te dają jednak ogólny pogląd na poziom wynagrodzenia w poszczególnych firmach.

Tabela 9 Przeciętna wielkość wynagrodzenia na zatrudnionego w 2008 roku

	tys. zł/m-c
KRD	4,4
InfoMonitor	5,3
ERIF	5,3

Z tabeli wynika, że najwyższe wynagrodzenia na zatrudnionego w 2008 roku były wypłacane w InfoMonitorze i ERIFie- po 5,3 tys. zł na jednego zatrudnionego, a najniższe w KRD, gdzie wyniosło ono 4,4 tys. zł.

4.2. Wynagrodzenia zarządów

Koszty osobowe zarządów kształtowały się jak niżej:

Rysunek 8 Wynagrodzenia zarządów bigów w 2008 roku

	tys. zł/rok cały zarząd	tys. zł/m- c/osobę ⁵	Liczba członków zarządu
KRD	377	16	2
InfoMonitor	317	13	2
ERIF	297	25	1

Z tabeli wynika, że najwyższe wynagrodzenie w skali roku na członka zarządu miesięcznie przypada w ERIF-ie, a najniższe w InfoMonitorze. Natomiast łącznie w skali roku najwyższe wynagrodzenie pobierał zarząd KRD, następnie zarząd InfoMonitora, a najniższe zarząd ERIFu, przy czym jest ono kwotowo zbliżone do wynagrodzenia zarządu InfoMonitora.

4.3. Wynagrodzenia Rad Nadzorczych

Wynagrodzenia roczne Rad Nadzorczych kształtowały się w 2008 roku jak w poniższej tabeli

Tabela 10 Wynagrodzenia rad nadzorczych w 2008 rok

tys. zł	2008
KRD	112
InfoMonitor	13
ERIF	0

⁵ Wyliczenia kwot średniomiesięcznych wynagrodzenia należy traktować z ostrożnością i jako orientacyjne, gdyż liczba osób w zarządach zmieniała się w ciągu roku. Szczególnie w przypadku KRD pokazana tu średnia jest istotnie zaniżona.

Najwyższe wynagrodzenie uzyskała Rada Nadzorcza KRD -112 tys. zł, a następnie InfoMonitora – 13 tys. zł. Rada Nadzorcza ERIF nie pobierała wynagrodzenia w 2008 roku.